En stor tröskloge på Björnhyttan, Grangärde sn.

Dendrokronologisk undersökning

av *Torbjörn Axelson*, juli 2014

Den 9 juli 2014 tog jag med tillväxtborr 3 prover i en större tröskloge i Björnhyttan, Grangärde sn, 60° 7' 16.1" N, 15° 0' 13.1" E (WGS 84). Timret är i huvudsak mycket frodvuxet talltimmer, med inslag av enstaka mer tätvuxna, som dock bedömdes vara torrtallar. Prov togs ur tre stockar i nordvästra hörnet av den mindre kammare som utgör det näst sydligaste rummet i byggnaden, alltså i väggarna C och F. Denna del av byggnaden är till skillnad från den norra delen av enhetligt timmer. Proven visade sig innehålla endast ca 40 ringar, vilket egentligen är för lite för att kunna göra en datering, men då två av proven ger en tydlig samstämmighet och mycket goda korrelationer mot ett stort antal lokala och regionala tallreferenser, bör dateringen ändå kunna anses säker: Åtminstone dessa båda träd fälldes vintern 1719-20, och denna del av byggnaden bör vara byggd ca 1720. Virket är av påfallande dålig kvalité (mycket frodvuxet), och bitvis dåligt barkat.

PDF-kopia av http://taxelson.se/dendro/obj/GrBjh0.htm. Denna och andra dendrokronologiska studier av T. Axelson återfinns på taxelson.se/dendro/obj/

Korrelationsvärden

```
Cybis CDendro, Algorithm: P2Yrs: Proportion of last two years growth (2,0,T)
Correlations between each of 3 checked members (=all members) and the reference BjörboGr
(P2Yrs: Proportion of last two years growth (2,0,T)) dated to 2004
Minimum overlap used when finding best match: 50
                Member offset to ref----------------------------------
                Off Over P2Yrs-----**  BaPi-------  C84F-------  BeCOR
        Years    set  lap  CorrC TTest  CorrC TTest  CorrC TTest  CorrC
all...     44    285   43   0,72   6,7   0,75   7,1   0,73   6,8   0,75
GrBjh00    43    286   42   0,37   2,6   0,34   2,3   0,39   2,6   0,51
GrBjh01    41    285   40   0,65   5,3   0,68   5,6   0,65   5,3   0,68
GrBjh02    42    285   41   0,72   6,4   0,71   6,2   0,64   5,2   0,45
```

```
Cybis CDendro, Algorithm: P2Yrs: Proportion of last two years growth (2,0,T)
Correlations between best available references and GrBjh0 (mean of 3)
dated to 1719 with corr >= 0,53 and with overlap >= 43
Results sorted according to decreasing correlation coefficient values.
                  T-  Over
            Corr   Test   lap
all...     0,72   6,61    43   based on 12 members
BjörboGr   0,72   6,65    43    2004  Swed305 Björbo+Grangärde                                  PISY
Grangard   0,70   6,32    43    2004  Grangärde, Dalarna                                        PISY
Kungsber   0,70   6,26    43    2005  Kungsberg-Järbo-Lumsheden, Gästrikland                    PISY
se007      0,67   5,75    43    1888  Dalarna region (Lunds Universitet, "extraterastrial")     PISY
swed305    0,66   5,64    43    2002  Björbo, Dalarna                                           PISY
SödraDal   0,65   5,49    43    2005  Södra Dalarna                                             PISY
swed305S   0,64   5,28    43    2002  swed305+Risholn,Leksand+gamla fr Grangärde (17/2 2006)   PISY
Sfsn-PIS   0,59   4,67    43    2004  Säfsnäs socken, Dalarna                                   PISY
Bingsjo_   0,58   4,61    43    1859  Bingsjö Dalarna, Klockargårdens storstuga                 PISY
SolorNor   0,58   4,52    43    1940  Solør, sydöstra. Norge (digitaliserat av Arne Andersson) PISY
FlodaSn0   0,56   4,32    43    2005  Floda sn, Dalarna (mainly Björbo) (ej swed305)            PISY
Prostpar   0,53   3,99    43    2005  Prostparken in Svärdsjö, Dalarna                          PISY
```

Mätvärden (rådata)

```
GrBjh0 1 Tröskloge, Björnhyttan, Grangärde sn                PISY
GrBjh0 2 Sweden       Pinus sylvestris   240m  6007N1500E          1676 1719
GrBjh0 3 T. Axelson
GrBjh00 1676   442   364   354   308
GrBjh00 1680   325   341   314   346   278   248   205   226   195   213
GrBjh00 1690   257   243   257   283   282   202   204   162   220   173
GrBjh00 1700   183   166   207   186   128   140   135   122    96    96
GrBjh00 1710    95   104   123   137   206   214   183   181   156   999
GrBjh00 #### datering mycket osäker
GrBjh01 1679   418
GrBjh01 1680   401   446   430   358   267   250   300   285   200   262
GrBjh01 1690   246   254   240   217   320   247   220   222   247   337
GrBjh01 1700   306   261   502   351   208   194   181   222   181    92
GrBjh01 1710   119   183   235   225   202   217   156    97    86   116
GrBjh01 1720   999
GrBjh02 1678   501   371
GrBjh02 1680   408   472   375   447   506   447   445   376   335   397
GrBjh02 1690   322   341   271   256   267   182   204   238   233   234
GrBjh02 1700   250   183   270   249   226   201   228   192    93    66
GrBjh02 1710   157   166   212   203   206   209   132    83    98   132
GrBjh02 1720   999
```